

Kommunala pensionärsrådet

Datum 2018-05-25
Tid Kl. 09.00 - 11.40
Plats Kommunhuset, Kommunstyrelsesalen (KS-salen)
Justering av protokoll Justerare är ordföranden Jonas Väst samt Lage Eriksson.

Närvarande

Eila Nilsson	Finska föreningen
Anders Nylin (<i>v ordf.</i>)	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Lillian Borg	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Kjell Olofsson	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Aagoth Lögdahl	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Mirjam Sjöqvist	RPG, Riksförbundet Pensionärs Gemenskap
Berit Härdfeldt	SPRF, Svenska pensionärs Riksförbund
Lage Eriksson	SPF, Sveriges pensionärsförbund
Wathier Svelander	SPF, Sveriges pensionärsförbund
Margret Bergström	SPF, Sveriges pensionärsförbund
Jonas Väst (<i>ordf.</i>)	(S) kommunstyrelsen
Bodil Hansson	(S) kommunstyrelsen
Leif Nilsson	(S) kommunstyrelsen
Linnéa Kjellman	(C) kommunstyrelsen
Ina Lindström Skandevall	(L) kommunstyrelsen
Caroline Grafström	kommunsekreterare

Inbjudna

Karin Holmin	verksamhetschef, socialförvaltningen
Inger Enheim	enhetschef, socialförvaltningen
Jörgen Rullander	undersköterska Demenscentrum
Ingela Lindqvist	sekreterare valnämnden
Anna-Karin Ohlsson	sektionschef Drakfastigheter
Anders Jönsson	IT-konsult
Lars-Erik Återgård	idrotts- och fritidschef

1. Mötets öppnande

Ordförande Jonas Väst öppnar mötet och hälsar alla välkomna.

2. Val av justerare

Att jämte ordförande justera protokollet väljs Lage Eriksson

3. Dagordning

Dagordningen godkänns.

4. Föregående protokoll

Läggs med godkännande till handlingarna.

5. Information från socialtjänsten

Verksamhetschef **Karin Holmin** ger en uppdatering gällande Skönsmomodellen. Område Njurunda är snart klart. I Njurunda 2 är modellen införd och det pågår just nu inrullning av Njurunda 1. Modellen innebär att alla professioner finns i samma lokaler. Det tvärprofessionella arbetet gör att man kan fånga upp behoven hos enskilda individer mycket bättre. Det går även snabbare för brukare att få nya hjälpmedel om man har behov av det. T ex kan trygghetslarm ordnas samma dag som man beställer. Med det mer traditionella arbetssättet kan samma beställning ta upp till två veckor. Man har uppföljningsträffar dagligen mellan professionerna.

Karin berättar att civilminister Ardalan Shekarabi besökte Norra kajens äldreboenden. Han leder Tillitsdelegationen som arbetar för en mer tillitsbaserad styrning av offentlig sektor. Ardalan uttryckte att Skönsmomodellen är ett föredöme för hela landet och att det bör utökas vidare. Fokus är nu på äldreboenden och planen är att stöd och omsorg ska in i modellen också.

Fråga ställs om hur säkert det är med trygghetslarm? Är det så att alla inte har råd med dem? *Karin svarar* att avgiftshandläggaren ser över den ekonomiska situationen för varje sökande. Pengar är inte avgörande för om man kan få larm eller inte.

Fråga ställs om kostnader för Skönsmomodellen. Blir det mer kostnader i och med den? *Karin svarar* att kostnaderna sjunker och väldigt kraftigt inom hemtjänsten, men det viktigaste är att sättet att arbeta skapar en arbetsglädje.

Fråga ställs om hur det fungerar med bemanning och delade turer nu? *Karin svarar* att delade turer inte är bra och de måste arbeta för mer hälsosamma scheman. Man får också fundera på vad heltidsmått egentligen är. För att orka arbeta heltid måste scheman vara bra. Man har på några ställen prövat att införa heltidstjänster med tid för kompetensutveckling. Om man ska klara kompetensförsörjningen i framtiden bör man fundera mer kring dessa frågor.

Jörgen Rullander från Demenscentrum börjar med att berätta att det finns 75 st särskilda boenden i kommunen, varav 26 demensenheter och 49 somatiska boenden.

Han informerar om de demensutbildningar som arrangeras för de anställda inom socialtjänstens område. *Demens ABC* är en webbaserad utbildning från Svenskt demenscentrum som görs på arbetsplatsen. Dock görs den enskilt, väldigt fort och ibland under tidspress och det finns heller ingen att diskutera innehållet med. Därför genomförs utbildningen *Demensgrund steg 1* som ett komplement till webbutbildningen. Man genomför 7 st utbildningstillfällen per termin.

Deltagare i grundutbildningen har efterfrågat mer fokus på ”fall” att jobba utifrån. I *Demensgrund steg 2* kopplas fall till arbetet med BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens). Utbildningen genomförs som workshop och riktas mot omvårdnadspersonal inom hemtjänst och på boenden. *Demensgrund steg 1 vikarier*. Bygger på Demens ABC och riktas mot ny personal som vikarierar.

Demenscentrum håller även BPSD-administratörsutbildningar. Man ser på symtom som depression, orolighet, sömnproblem mm och registrerar i BPSD-registret som är ett nationellt kvalitetsregister som syftar till att öka välbefinnandet och livskvalitén för personer med demenssjukdom och kvalitetssäkra vården. 10 personer per tillfälle utbildas och totalt finns det 350 utbildade administratörer i kommunen på 75 enheter. Det finns dock olika många administratörer på varje enhet. Återträffar sker 2 ggr/år.

Demenscentrum håller även i anhörigutbildning, biståndshandläggareutbildning och RESIMA-utbildning (Resurser i mötet med aggression). I en demenssjukdomsbild kan man få beteenden där personen är aggressiv. RESIMA-utbildningen fokuserar på hur man bemöter detta.

Framtidsplanering: Att starta utbildningar Demensgrund steg 1 (lättare svenska) och BPSD uppföljning – stötta boenden i deras uppföljningsarbeten

Fråga ställs om hur man bemöter person som man träffar på som uppenbart är dement och inte kan orientera sig. Vart hör man av sig? *Jörgen svarar* att man ska ringa till polisen. Vid orosanmälan ringer man till kommunens växel. Telefon till Demenscentrum är 060-192190 (vardagar kl 8.30-16.00)

Jörgen informerar om ett nationellt läger för unga anhöriga med en demenssjuk förälder i augusti i Örnsköldsvik. 20 ungdomar i åldrarna 18-30 år kan delta.

Demenscentrum ska samla in underlag för hur en demensenhet ska verka och sammanställa materialet. Man bör också se över nationella riktlinjer hur god vård och omsorg bör bedrivas. Det är viktigt att formulera en lokal rutin för kriterier för en demensenhet i kommunen. Det är lite spretigt nu och dessa kriterier kan fylla tomrummet mellan det kommunen vill uppnå och där vi är idag. Det blir också tydligare inför planering av utbildning av personal.

Fråga ställs om det kommer bli dagrehab på Lindgården igen? Inger Enheim svarar att den frågan är pågående och inte löst. Det kommer troligtvis inte bli som tidigare. Det verkar luta emot att rehab ligger mer lokalt, t ex kan man använda sig av Träffpunkterna.

6. Val 2018 – information om tillgänglighet i vallokaler, röstning genom bud mm

Sekreterare för valnämnden **Ingela Lindqvist** är inbjuden för att informera om olika sätt att rösta, tillgänglighet och stöd för väljare inför valet 2018. Hon är också valsamordnare på Sundsvalls kommun. Valnämndens roll är att se till att alla kan rösta vid val.

De tidigare ”kommunala buden” har nu blivit ”ambulerande röstmottagare” som tar emot väljarens röst på samma sätt som i en förröstningslokal. Röstmottagare är (på begäran av väljaren) skyldig att göra i ordning rösten. Detta skiljer sig från bud som inte får hjälpa väljaren, utan enbart är transportör av den i ordningställda röstsedel. Det finns olika anledningar till att man kan rösta via bud: sjukdom, hög ålder eller funktionsnedsättning. Ingela berättar att budet ska ha fyllt 18 år samt beskriver vilka som kan vara bud och hur röstning med bud går till.

Man anmäler till valkansliet att man vill nyttja ambulerande bud och får då besök av budet enligt överenskommelse. Information om detta kommer bli a finnas i tidningen och på kommunens hemsida. I samband med att förtidsröstning erbjuds på Länssjukhuset kan patienter erbjudas ambulerande förtidsröstning vid behov.

Förtidsröstning startar 18 dagar före valdagen, d v s 22 augusti. Man kan då rösta i vilken lokal man vill i hela landet men på valdagen kan man endast rösta i den anvisade vallokalen där man är folkbokförd. Ingela räknar upp de lokaler i vilka man kan förtidsrösta, bl a Sundsvalls stadsbibliotek, Birsta City, Galleria In och Selångers fotbollsklubbs lokaler.

I varje valdisrikt finns en vallokal och det är den lokal som anges på valsedeln man ska rösta i på valdagen. Det är möjligt att få hjälp i vallokalen om man inte själv kan göra i ordning sin röst. Då bestämmer man själv vilken person i lokalen som ska hjälpa till. Röstmottagarna får inte berätta för någon vad du röstat på.

Det finns olika sätt att rösta inom vård och omsorg. Det har gått ut förfrågning till verksamheterna med fyra olika alternativ som kan väljas: vallokal i verksamhetslokalen eller närhet till bibliotek med förröstning, personal eller anhöriga agerar bud, besök av ambulerande röstmottagare eller upprättande av institutionsröstning i en timme.

Alla vallokaler ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Kommunen gör en översyn av lokaler och tittar då bland annat på entré, lokalens utformning, trappor, glasytor och möblering, utifrån allergier, skyltar, belysning, ljus- och ljudförhållanden, placering av röstningsskärmar och toaletter för personer som använder en rullstol. Om en väljare ändå inte kan ta sig in på ett röstmottagningsställe,

kan röstmottagarna hämta upp rösten utanför lokalen. Det finns också andra typer av stöd för väljare vid röstning – läsapparat, förstoringsglas, MHPP (Med hand på penna), tolk, valskjuts och sittvalskärm.

Valmyndigheten gör olika informationsinsatser inför valet på www.val.se Där hittar man allmän information om det svenska valsystemet. Kommunens valnämnds kommunspecifika information hittar man på www.sundsvall.se Telefonsupport – kommunens växel 060-191000.

Vidare informerar Ingela om ökade möjligheter att personrösta och de nya regler som gäller fr o m 2018 års val.

7. Information från Drakfastigheter om Wifi på äldreboenden och kommunala mötes- och samlingsrum

Sektionschef **Anna-Karin Ohlsson** berättar att Drakfastigheter förvaltar 730000 kvm ytor. Den teknik som normalt finns i husen är kopplade mot datateknik som styr kodlås, data-arbetsplatser och styrsystem för fastigheterna. Alltså ren driftsäkerhet. Det finns nu efterfrågan hos de boende på annan teknik som inte funnits tidigare, t ex Wifi.

IT-konsult **Anders Jönsson** berättar att man inlett en dialog med socialtjänsten om alla fastigheter där man har verksamhet. I barn- och utbildningsförvaltningens lokaler finns Wifi-lösningen redan. I nämnden har man fattat beslut om att alla skollokaler ska ha samma förutsättningar. Önskescenariot är att det också skulle beslutas om samma teknikstandard på alla typer av socialtjänstens boenden. Anders nämner att man på kommunens Servicecenter IT inte får konkurrera med privata aktörer. Han berättar att man i framtiden ska bygga om kommunens gästnät ”Draknätet”, som då blir lättare att använda. Detta nät kommer finnas i alla allmänna kommunala lokaler.

Fråga ställs om kostnaderna för installation av teknik kopplat till Wifi kommer bli höga. *Anders svarar* att det kommer såklart att kosta en del att installera tekniken. Han är dock av den uppfattningen att det inte ska spela någon roll var man bor för att få tillgång till dagens tekniska lösningar. Frågan man måste ställa sig är dock på vilken nivå verksamheterna ska lägga sig på?

Fråga ställs om hur långt bort det är med wifi på äldreboenden? *Anders svarar* att han inte har något svar att ge när det gäller tidsaspekten. Genomförande kan dock inte ske på eget bevåg från Drakfastigheter eller Servicecenter IT, utan måste ske i samverkan med socialtjänsten som har verksamheten i lokalerna. Det gäller att hitta en bra produkt och komma fram till vilken lösning man ska välja.

Fråga ställs om tv-kanaler på äldreboenden. Hur ser det ut på de nybyggda lokalerna och i de äldre? *Anna-Karin svarar* att det inte finns någon tydlig linje vilka som ska ha ytterligare tv-kanaler. Grundutbud är vanligast i de äldre boendena d v s kanalerna 1,2 4 (ibland 6 och Kunskapskanalen). Drakfastigheter för dialog med socialtjänsten om detta men ännu har inget bestämts.

En frågeställning som skickats ut innan sammanträdet gäller tillgången (eller snarare bristen) på samlingslokaler och mötesrum i kommunala byggnader som servicehus och äldreboenden. Tidigare fanns det fler kommunala lokaler som gick att boka och hyra för aktiviteter och möten i föreningarna, men nu har de i t ex Matfors servicehus plockats bort och används till personalutrymmen. Anna-Karin berättar att det är socialtjänsten som bedömer hur lokalerna ska användas och i Matfors har arbetsmiljökrav lett till att man tagit ytterligare ytor i anspråk som tidigare var bokningsbara samlingslokaler. *Fråga ställs* hur man ska gå tillväga för att boka lokaler. *Anna-Karin svarar* att det är verksamheten som bestämmer om de lokaler som man har och att man får kontakta socialtjänsten eller barn- och utbildning.

8. Kommunens friskvårdssatsningar för äldre och föreningars möjligheter att hyra idrottshallar

Idrottschef- och fritidschef **Lars-Erik Återgård** berättar hur kultur- och fritidskontoret arbetar med friskvård i kommunen och då med fokus på äldre. Lars-Erik betonar att man inte arbetar så mycket med riktade aktiviteter till specifika grupper utan det ska vara verksamhet som är öppen för alla. Förvaltningen arbetar mest med anläggningar och lokaler och tillgängliggör dessa för föreningar och skolor.

Ett uppdrag avdelningen har är att informera om kommunens anläggningar och friluftsutbud på bl a mässor. Det är viktigt att sprida kunskap om vad som finns i kommunen. Dessutom arrangerar man Seniordagen varje år. På kommunens hemsida finns "Uppleva och göra" där kultur och fritid lägger ut information om idrott och motion, evenemang, friluftsliv, föreningsliv, kultur mm

Lars-Erik berättar att de arbetar mycket med tillgänglighetsfrågor för det är viktigt att underlätta deltagande i friskvårdsaktiviteter för dem som har rörelsehinder. Stor fokus har lagts på badanläggningar och simhallar där det finns olika typer av ramper, liftar och andra hjälpmedel. Den nya simhallen som byggs nu är troligtvis den mest tillgängliganpassade i landet.

Förvaltningen ansvarar för och informerar om olika mötesplatser som t ex raststugor, spontanidrottsplatser. Engagerade i olika arrangemang som SM-veckan 2019.

Aktiviteter – kommunen har olika anläggningar med plats för mer riktade aktiviteter som t ex gym och vattengymna med lägre intensitet. Kommunen driver numera inget gym på sporthallen eftersom det ansågs vara otillåten konkurrens med det privata näringslivet. Kommunen driver särskild seniorträning på fyra anläggningar.

Lars-Erik informerar om att alla föreningar har möjligheter att boka lokaler och sporthallar. Många pensionärsföreningar är väldigt aktiva och står för en stor del av bokningarna.

9. Övriga frågor

Rapportering från dialogträff i Matfors

Jonas Väst ger en kort rapport från dialogträffen där ett 20-tal personer deltog. Frågor som togs upp var bl a friskvård, kommunikationer kopplat till busslinjer och +65-tidningen. Många påtalade behovet av ett trygghetsboende i Matfors med tanke på att servicehuset fullbelagt och att flyttkedja bör komma igång. Andra ämnen som togs upp var att ”It-fixare” önskas och samverkan med ungdomar

Förmöte för pensionärsrepresentanterna i KPR den 29 augusti. Caroline bokar lokal från kl 13.

Nästa sammanträde:

Datum: 14 september 2018

Tid: 09.00 - ca 12.00

Plats: Kommunstyrelsesalen, kommunhuset

Justeras

Jonas Väst

Ordförande

Lage Eriksson

Justerare

Caroline Grafström

Sekreterare